

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	
รับที่.....	1928 มท. 34
วันที่.....	10 ต.ค. 2560 9.57น.

ที่ นร ๐๕๐๑/ ๐๒๕๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๗๐๓
ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔

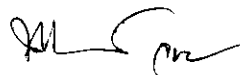
- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ตรวจพิจารณาแล้ว
และแผ่นบันทึกข้อมูลจำนวน ๑ แผ่น
(๒) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(๓) สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๒/๒๐๐๔๕
ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงควาว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่าง
พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้
ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีชุดใหม่พิจารณาต่อไป นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวเสร็จแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตาม
สิ่งที่ส่งมาด้วย (๒) ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ได้มีหนังสือแจ้งความเห็น
เกี่ยวกับการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว โดยมีข้อสังเกตตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๓)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง

โทร. ๐ ๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๔๑๙ (นายพัชโรดมฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๖๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๒/๒๕๐๔๕

กรมการปกครอง

ถนนรัชฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๕๔๘ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชนที่ตรวจพิจารณาแล้ว จำนวน ๑ ชุด

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แจ้งว่าคณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะที่๑) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่..) พ.ศ. เสร็จแล้ว จึงขอให้ อธิบดีกรมการปกครองแจ้งยืนยันความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ผ่านการตรวจพิจารณา แล้วนี้ เพื่อที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะได้ดำเนินการต่อไป นั้น

กรมการปกครองได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่..) พ.ศ. ดังกล่าวแล้ว และมีประเด็นที่จะขอปรับปรุงแก้ไขซึ่งได้จัดทำเอกสารส่งมาพร้อมนี้ด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ ตันประวัตติ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนบัตรประจำตัวประชาชน

กลุ่มมาตรฐานและระเบียบบัตรประจำตัวประชาชน

โทร ๐-๒๗๙๑-๗๖๑๒ ถึง ๗๖๑๓

โทรสาร ๐-๒๗๙๑-๗๖๒๒

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๑๒๘/๒๕๕๐

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตร และแก้ไขระยะเวลาการขอมีบัตร อายุของบัตร และเงื่อนไขในการขยายกำหนดเวลาการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ มาตรา ๖ ตริ มาตรา ๖ เบญจ และมาตรา ๘)
- (๒) กำหนดตัวบุคคลที่มีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรให้แก่ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี และกำหนดความผิดของบุคคลที่ไม่ทำหน้าที่จนพ้นกำหนดระยะเวลายื่นคำขอ (เพิ่มมาตรา ๖ ฉ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)
- (๓) แก้ไขรายการในบัตร และกำหนดให้บัตรอาจมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลของผู้ถือบัตรและเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ (๑) และเพิ่มมาตรา ๗/๑)
- (๔) กำหนดเงื่อนไขในการขอตรวจหลักฐาน รายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้มีส่วนได้เสีย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)
- (๕) กำหนดโทษสำหรับกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกในหน่วยความจำโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือมิใช่เปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือตามคำสั่งศาล หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (เพิ่มมาตรา ๑๒)
- (๖) ปรับปรุงบทกำหนดโทษกรณีผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตร หรือใช้หรือแสดงบัตรซึ่งหมดสิทธิใช้ และกรณีแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร หรือปลอมบัตรหรือใบรับ และกำหนดความผิดสำหรับผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ยื่นคำขอมีบัตรโดยแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริง รวมทั้งกำหนดความผิดสำหรับผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีซึ่งไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗)
- (๗) ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ตั้งแต่เกิดไว้ใช้แสดงตนเพื่อประโยชน์ในการเข้ารับบริการสาธารณะของรัฐ และปรับปรุงรายการ รวมทั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการการออกบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับการที่รัฐจะนำเทคโนโลยี มาใช้ในการบริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ผ่านทางบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อประโยชน์ของ ผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวและสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ และมาตรา ๖ ตริ
แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตร
ประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีบัตรตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ .

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับพระบรมวงศานุวงศ์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) หนึ่งปีนับแต่วันเกิด สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) หกสิบวันนับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

มาตรา ๖ ทวิ บัตรให้ใช้ได้นับแต่วันออกบัตรและมีอายุสิบปีนับแต่วันเกิดของผู้ถือบัตรที่ถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร

บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปี ให้ใช้บัตรนั้นต่อไปได้ตลอดชีวิต

มาตรา ๖ ตริ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ เบญจ ในกรณีที่มีเหตุสมควร รัฐมนตรีจะขยายกำหนดเวลาตาม มาตรา ๖ มาตรา ๖ ตริ หรือมาตรา ๖ จัตวา สำหรับท้องที่ใดหรือบุคคลใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ ฉ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๖ ฉ การขอมีบัตรตามมาตรา ๖ การขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตริ และการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ของผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลนั้นที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน รูปถ่ายและเลขประจำตัวของผู้ถือบัตร”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๗/๑ บัตรนอกจากจะมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แล้ว จะมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรด้วยก็ได้ แต่ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำดังกล่าว ต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลนั้นได้ เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้นเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ การขอมีบัตร การขอมีบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตร และการออกใบรับและการออกใบแทนใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรให้ผู้ยื่นคำขอได้ในวันเดียวกัน ให้ออกใบรับแก่ผู้ยื่นคำขอ

ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้นให้ใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับหรือใบแทนใบรับ และการใช้ใบรับหรือใบแทนใบรับให้ใช้ร่วมกับบัตรเดิม เว้นแต่เป็นกรณีการขอมีบัตรครั้งแรกหรือบัตรหายหรือถูกทำลายทั้งหมด”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๗/๑ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจหลักฐาน รายการ หรือข้อมูลใดเกี่ยวกับบัตร และจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรองสำเนาด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรตามมาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทนตามมาตรา ๖ ฉ แล้วแต่กรณี ยังไม่ยื่นขอมีบัตร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตริ วรรคหนึ่ง หรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา วรรคหนึ่ง ผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปหรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทนตามมาตรา ๖ ฉ แล้วแต่กรณี ยังไม่ยื่นขอมีบัตรใหม่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ในกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากผู้ซึ่งต้องมีบัตรหรือผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปีได้ยื่นคำขอด้วยตนเองแล้ว ให้บุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทนตามมาตรา ๖ ฉ ไม่ต้องรับโทษ”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำตามมาตรา ๗/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๗ โดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยผู้ใด

(๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๔ ผู้ใด

(๑) ยื่นคำขอมิบัตรโดยมิได้มีสัญชาติไทย ด้วยการแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับ ตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) แจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการขอมิบัตรตามมาตรา ๖ หรือการขอมิบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี หรือการขอมิบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา อันมิใช่เป็นกรณีตาม (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ ไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๔) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี แต่กระหนงดียว

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) เป็นเจ้าพนักงานออกบัตร เจ้าพนักงานตรวจบัตร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ผู้ถือบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปผู้ใด ไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๑๕ บรรดาคำขอที่ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ บรรดาบัตร ใบรับ และใบแทนใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุตามที่ระบุไว้ในบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้น

มาตรา ๑๗ ผู้ใดไม่ต้องมีบัตรหรือได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีจำเป็นรัฐมนตรีจะขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปอีกก็ได้ โดยให้คำนึงถึงจำนวนของผู้จะต้องยื่นคำขอมีบัตร

มาตรา ๑๘ ในวาระเริ่มแรกแต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับกับบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่ตัดสิทธิบุคคลเหล่านั้นที่จะขอมีบัตร

มาตรา ๑๙ ให้บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคงใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) การออกบัตรใหม่หรือ
เปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๒) การออกใบแทนใบรับ	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๓) การขอคัดและรับรองสำเนาข้อมูลเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๕๐ บาท

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๗๐๓ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๔ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ตรวจพิจารณา โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการ ปกครอง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึก ประกอบร่างฯ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

๑. กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน
๒. กำหนดให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งรับดูแลมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัว ประชาชนให้แก่บุตรหรือผู้ที่อยู่ในความดูแลซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปี
๓. แก้ไขอายุของบัตรประจำตัวประชาชนโดยกำหนดให้บัตรมีอายุสิบปี
๔. กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจขยายระยะเวลาในการดำเนินการเกี่ยวกับบัตรประจำตัว ประชาชนในท้องที่ใดได้โดยไม่ต้องขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี
๕. กำหนดยกเว้นความผิดให้แก่ผู้ซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปีบริบูรณ์ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้
๕. แก้ไขอัตราค่าธรรมเนียมให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญของร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ตรวจพิจารณา โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. แก้ไขหลักเกณฑ์การมีบัตรประจำตัวประชาชน (มาตรา ๕) โดยกำหนดให้ผู้มี สัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิด และไม่ควรยกเว้นการมีบัตรให้กับผู้มีสัญชาติ ไทยประเภทใดเว้นแต่กรณีเฉพาะพระบรมวงศานุวงศ์ และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวได้ตัด การมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอันเป็นเงื่อนไขเดิมในการที่จะขอมีบัตรประจำตัวประชาชนออก เพราะการ

กำหนดเงื่อนไขใด ๆ อันจะทำให้ผู้มีสัญชาติไทยไม่อาจมีบัตรประจำตัวประชาชนได้ย่อมไม่สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว

๒. แก้ไขกำหนดเวลายื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน (มาตรา ๖) กรณีของผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดใน (๑) จาก “หกสิบวัน” เป็น “หนึ่งปี” เพื่ออำนวยความสะดวกและไม่เป็นการสร้างภาระให้แก่บุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนตามหลักการใหม่ของร่างพระราชบัญญัตินี้ที่กำหนดให้บุคคลที่มีสัญชาติไทยตั้งแต่เกิดต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน และตัด (๓) กรณีที่มีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน และ (๔) กรณีที่พ้นจากการได้รับยกเว้น เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขมาตรา ๕ ที่ให้ตัดเงื่อนไขการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและการยกเว้นการมีบัตรของผู้มีสัญชาติไทยบางจำพวกออกไปแล้ว

๓. เพื่อประโยชน์ในการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปีได้กำหนดให้ผู้ปกครองหรือผู้ซึ่งดูแลบุคคลดังกล่าว มีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนแทนไม่ว่ากรณีใด ๆ และไม่ตัดสิทธิที่ผู้ซึ่งอายุไม่ถึงสิบห้าปีจะยื่นคำขอมีบัตรด้วยตนเอง (มาตรา ๖ ฉ)

๔. แก้ไขหลักเกณฑ์ในการที่รัฐมนตรีจะขยายกำหนดเวลาในการยื่นคำขอเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน (มาตรา ๖ เบญจ) โดยกำหนดเพิ่มให้สามารถขยายกำหนดเวลาให้แก่บุคคลประเภทใดได้ด้วย เพื่อเป็นการกำหนดวิธีการอื่นหรือยกเว้นให้แก่บุคคลบางประเภท เช่น ผู้อยู่ในที่คุมขัง พระภิกษุ นักบวช หรือบุคคลที่อยู่ต่างประเทศ เป็นต้น เนื่องจากบุคคลดังกล่าวไม่อาจยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ และแก้ไขเงื่อนไขในการใช้ดุลพินิจที่จะประกาศตามมาตรานี้จากเดิมที่กำหนดว่า “มีความจำเป็น” เป็น “มีเหตุสมควร”

๕. เพิ่มการแก้ไขมาตรา ๗ (๑) โดยกำหนดให้แก้ไขรายการในบัตรประจำตัวประชาชนโดยตัดเรื่องรายการศาสนา นิกายของศาสนา และลัทธินิยมในทางศาสนาออก เนื่องจากความเชื่อในทางศาสนาเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลและเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานซึ่งเมื่อพิจารณาถึงผลดีผลเสียในการระบุเรื่องดังกล่าวไว้ในบัตรประจำตัวประชาชน แล้วอาจก่อให้เกิดปัญหาการปฏิบัติต่อผู้ถือบัตรโดยอาศัยเรื่องศาสนาเป็นข้ออ้างได้

๖. เพิ่มมาตรา ๗/๑ โดยกำหนดให้รายการของบัตรประจำตัวประชาชนอาจกำหนดไว้ในรูปของหน่วยความจำนอกเหนือจากการกำหนดรายการไว้ในบัตรแบบเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้สอดคล้องกับบัตรประจำตัวประชาชนในปัจจุบันที่มีแถบแม่เหล็กเพื่อเก็บข้อมูลและรองรับกรณีของบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (smart card) ที่จะนำมาใช้ต่อไปในอนาคต และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลที่อยู่ในหน่วยความจำดังกล่าว มิให้มีการเปิดเผยข้อมูลได้โดยง่าย เว้นแต่กรณีที่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้นเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลของบุคคลดังกล่าว

๗. แก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการออกบัตร (มาตรา ๘) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดให้บุคคลที่มีสัญชาติไทยมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิดและรองรับเทคโนโลยีปัจจุบันโดยออกเป็นกฎกระทรวง และเพิ่มกรณีการออกใบรับให้แก่ผู้ยื่นคำขอในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรให้แก่ผู้ยื่นคำขอได้ภายในวันเดียวกัน เพื่อเป็นการรองรับกรณีที่เกิดข้อขัดข้องเกี่ยวกับ

เครื่องออกบัตร และกำหนดรองรับสถานะของใบรับให้สามารถใช้ได้เสมือนบัตรและวิธีการใช้ใบรับให้ชัดเจนด้วย

๘. เพิ่มการแก้ไขมาตรา ๑๐ กรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียมาดำเนินการขอตรวจหลักฐาน ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรองสำเนารายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน โดยกำหนดให้ต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๗/๑ กล่าวคือ ข้อมูลที่จะเปิดเผยได้นั้นต้องเป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่ตามรายการในบัตรหรือตามทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แต่หากเป็นข้อมูลในหน่วยความจำ โดยหลักจะต้องไม่มีการเปิดเผย เว้นแต่จะเป็นกรณีที่ผู้ถือบัตรยินยอมหรือตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลของบุคคล

๙. เพิ่มการแก้ไขมาตรา ๑๑ โดยแยกการกำหนดโทษสำหรับการไม่ดำเนินการยื่นคำขอเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนภายในระยะเวลาที่กำหนดออกเป็นกรณีของผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีและกรณีของบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมิบัตรแทนผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี เพื่อให้ครบถ้วนและสอดคล้องกับการกำหนดหน้าที่ให้แก่บุคคลดังกล่าว และเพิ่มกรณีที่ผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีได้ยื่นคำขอด้วยตนเองแล้วให้บุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทนไม่ต้องรับโทษ เนื่องจากการกำหนดให้ผู้ซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปีต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนซึ่งเดิมไม่ได้กำหนดให้ต้องมียอมเป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้ยื่นคำขอและบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทนด้วย แม้บุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทนจะได้ดำเนินการยื่นคำขอ แต่เมื่อผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีได้มีการดำเนินการยื่นคำขอมิบัตรอันเป็นการบรรลุนิติบุคคลที่จะให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนแล้ว จึงไม่สมควรลงโทษบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทนอีก

๑๐. เพิ่มมาตรา ๑๒ โดยกำหนดให้การเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกในหน่วยความจำโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือมิใช่เปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือตามคำสั่งศาล หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เป็นความผิด เพื่อเป็นการคุ้มครองข้อมูลของบุคคล

๑๑. เพิ่มการแก้ไขมาตรา ๑๓ โดยแก้ไขอัตราโทษกรณีผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตร หรือใช้หรือแสดงบัตรซึ่งตนหมดสิทธิใช้ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๑๒. เพิ่มการแก้ไขมาตรา ๑๔ โดยกำหนดแยกความผิดสำหรับการยื่นคำขอมิบัตรเป็นเท็จของผู้มีได้มีสัญชาติไทย กับกรณีของการแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการยื่นคำขอมิบัตรของผู้มีสัญชาติไทยออกจากกัน เพื่อกำหนดอัตราโทษให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด และแก้ไขตัวผู้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ใช้หรือสนับสนุนซึ่งเป็นเจ้าพนักงานซึ่งจะต้องรับโทษหนักขึ้นนั้นต้องเป็นกรณีของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น ส่วนกรณีของเจ้าพนักงานโดยทั่วไปซึ่งกระทำความผิดหรือเป็นผู้ใช้หรือสนับสนุนนั้นย่อมสามารถนำประมวลกฎหมายอาญาในเรื่องของตัวการ ผู้ใช้ และผู้สนับสนุน มาใช้กับการร่วมกันกระทำความผิดได้อยู่แล้ว และให้ตัดกรณีของผู้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ใช้หรือสนับสนุนซึ่งเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทยออกด้วยเหตุผลที่สามารถนำประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ได้เช่นเดียวกัน และแก้ไขอัตราโทษในแต่ละอนุมาตราให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๑๓. เพิ่มการแก้ไขมาตรา ๑๗ กรณีโทษสำหรับผู้ถือบัตรซึ่งไม่สามารถแสดงบัตรเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ โดยแก้ไขให้มีโทษเฉพาะกรณีของผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีซึ่งไม่สามารถแสดงบัตรได้เท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่ผู้ซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบห้าปียังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเก็บรักษาบัตรประจำตัวประชาชนไว้กับตัวได้

๑๔. กำหนดเพิ่มบทเฉพาะกาล ดังนี้

(๑) กำหนดรองรับคำขอที่ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อรองรับให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการได้ต่อไป (ร่างมาตรา ๑๔)

(๒) กำหนดรองรับบัตร ใบรับ และใบแทนใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไป จนกว่าจะหมดอายุตามที่ระบุไว้ในบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับ เพื่อเป็นการรับรองบัตร ใบรับ และใบแทนใบรับที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมายไปแล้ว (ร่างมาตรา ๑๕)

(๓) กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการให้แก่ผู้ที่ไม่ต้องมีบัตรหรือได้รับยกเว้นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่ต้องมีบัตรตามร่างพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งกำหนดให้มีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดประเภทของบุคคลที่จะยังไม่นำบทบัญญัติมาตรา ๕ มาใช้บังคับ เพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมายเป็นไปอย่างต่อเนื่องและอำนวยความสะดวกให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๑๖ และร่างมาตรา ๑๗)

(๔) กำหนดรองรับกฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับยังคงใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการได้ต่อไป

๓. ข้อเสนอของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑)

ตามที่กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ได้มีประเด็นขอแก้ไขเนื้อหาในการยืนยันให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๒/๒๐๐๔๕ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ในสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) เพิ่มการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นเงื่อนไขในการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน และกำหนดผู้ซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนเพิ่มขึ้นจากเดิมที่กำหนดให้ยกเว้นแต่เฉพาะพระบรมวงศานุวงศ์ (มาตรา ๕)

(๒) เพิ่มกรณีสำหรับผู้ซึ่งต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนต้องยื่นคำขอมีบัตรประชาชน เมื่อนายทะเบียนได้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน และเมื่อพ้นสภาพจากการได้รับยกเว้น เพื่อให้สอดคล้องกับการขอแก้ไขมาตรา ๕ (มาตรา ๖)

(๓) แก้อายุของผู้ต้องยื่นคำขอมีบัตรซึ่งเป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งรับดูแลต้องยื่นคำขอแทนจากเดิม “ไม่ถึงสิบห้าปี” เป็น “ไม่ถึงสิบสี่ปี” เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดโทษของบุคคลผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๖ ฉ)

(๔) ตัดกรณีการกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจขยายกำหนดเวลาในการยื่นคำขอมีบัตรสำหรับบุคคลออก โดยให้มีอำนาจขยายกำหนดเวลาเฉพาะสำหรับท้องที่ใดเท่านั้น (มาตรา ๖ เบญจ)

(๕) ตัดกรณีการปรับปรุงอัตราโทษกรณีผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตรหรือใช้หรือแสดงบัตรซึ่งตนหมดสิทธิใช้ออก (มาตรา ๑๓) และตัดกรณีการปรับปรุงอัตราโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีการยื่นคำขอมีบัตรเป็นเท็จของผู้มีสัญชาติไทย กรณีของการแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการยื่นคำขอมีบัตรของผู้มีสัญชาติไทย กรณีปลอมบัตร และการใช้หรือแสดงบัตรที่เกิดจากการกระทำความผิดดังกล่าวออก (มาตรา ๑๔)

(๖) ตัดบทเฉพาะกาลกรณีที่กำหนดระยะเวลาในการไม่นำบทบัญญัติมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ที่เป็นการกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนมาใช้บังคับเพื่อรองรับกรณีที่ต้องมีการดำเนินการยื่นคำขอมีบัตรของผู้มีสัญชาติไทย (ร่างมาตรา ๑๘)

เนื่องจากประเด็นการขอแก้ไขของกระทรวงมหาดไทยแตกต่างจากหลักการที่ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ดังนั้น สำนักงานฯ จึงได้เสนอประเด็นขอแก้ไขดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาทบทวนประเด็นขอแก้ไขดังกล่าวแล้วและมีความเห็นดังนี้

(๑) การให้ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านโดยกำหนดให้เป็นเงื่อนไขในการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนทั้งที่ตามความเป็นจริงแล้วการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านไม่ใช่สิ่งที่จะพิสูจน์ความเป็นผู้มีสัญชาติไทยแต่อย่างใด อีกทั้งเงื่อนไขดังกล่าวยังมีลักษณะเป็นการปฏิเสธสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้มีสัญชาติไทยในการที่จะมีบัตรประจำตัวประชาชนอีกด้วย ประกอบกับเมื่อได้พิจารณาจากหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่มีวัตถุประสงค์จะให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนด้วยแล้ว การกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวย่อมไม่สอดคล้องกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ นอกจากนั้น การกำหนดให้มีผู้ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนย่อมไม่สอดคล้องกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ประสงค์จะให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนเช่นเดียวกัน (มาตรา ๕ และมาตรา ๖)

(๒) การกำหนดให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งรับดูแลเป็นผู้ยื่นคำขอเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนแทนสำหรับผู้ต้องยื่นคำขอมีบัตรซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปี (มาตรา ๖ ฉ) นั้น เป็นผลมาจากพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนโดยจะต้องเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเอง เนื่องจากเห็นว่าเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะที่เหมาะสมแล้ว แต่เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์จะให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนและได้กำหนดหน้าที่ให้แก่ผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีจะต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน จึงสมควรกำหนดให้ผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีสามารถดำเนินการโดยให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งรับดูแลเป็นผู้ยื่นคำขอเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนแทน แต่อย่างไรก็ตาม กรณีดังกล่าวไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ที่มีอายุไม่ถึง

สิบห้าปีจะดำเนินการยื่นคำขอเอง ซึ่งบทบัญญัติมาตรานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ยื่นคำขอแทน รวมทั้งสิทธิของผู้ต้องยื่นคำขอมีบัตรซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปีในการที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และเป็นคนละกรณีกับการกำหนดโทษของผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

(๓) การกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจขยายกำหนดเวลาในการยื่นคำขอมีบัตรเพิ่มเติมจากกรณีของท้องที่โดยรวมถึงกรณีของบุคคลด้วยนั้น (มาตรา ๖ เบญจ) ก็เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการกำหนดวิธีการอื่นหรือยกเว้นกำหนดเวลาให้แก่บุคคลบางประเภท เช่น ผู้อยู่ในที่คุมขัง พระภิกษุ นักบวช หรือบุคคลที่อยู่ต่างประเทศ เป็นต้น เนื่องด้วยบุคคลดังกล่าวไม่อาจยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดได้ อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่บุคคลดังกล่าว รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่มีวัตถุประสงค์จะให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนอีกด้วย

(๔) การปรับปรุงอัตราโทษกรณีผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตรหรือใช้หรือแสดงบัตรซึ่งตนหมดสิทธิใช้ (มาตรา ๑๓) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษให้เหมาะสมแก่กรณีมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการกระทำความผิดตามบทบัญญัติมาตรานี้อาจมิได้เกิดจากเจตนาที่มุ่งหวังในทางทุจริต แต่อาจเกิดขึ้นจากความไม่ใส่ใจของบุคคลซึ่งได้เสียสัญชาติไทยไปแล้วและอาจมิได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยอีก การที่พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันระวางโทษขั้นต่ำสำหรับความผิดดังกล่าวไว้หนึ่งปีจึงไม่เหมาะสมกับความเป็นจริง

สำหรับการปรับปรุงอัตราโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีการยื่นคำขอมีบัตรเป็นเท็จของผู้มิได้มีสัญชาติไทย กรณีของการแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการยื่นคำขอมีบัตรของผู้มีสัญชาติไทย กรณีปลอมบัตร และการใช้หรือแสดงบัตรที่เกิดจากการกระทำความผิด (มาตรา ๑๔) มีวัตถุประสงค์เพื่อแยกการกระทำความผิดโดยการแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการขอมีบัตรระหว่างผู้กระทำความผิดที่มีผู้มีสัญชาติไทยกับผู้มิได้มีสัญชาติไทยออกจากกัน เนื่องจากการแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการขอมีบัตรของผู้มีสัญชาติไทยอาจเกิดจากเหตุผลหลายประการซึ่งมิได้มีวัตถุประสงค์ในทางทุจริตจึงไม่ควรที่จะกำหนดโทษเท่ากับการกระทำความผิดของผู้มิได้มีสัญชาติไทย นอกจากนั้น การกำหนดให้บุคคลจะต้องรับโทษหนักขึ้นในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานนั้นย่อมที่จะต้องเป็นเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามกฎหมายด้วย ซึ่งได้แก่ เจ้าพนักงานออกบัตร เจ้าพนักงานตรวจบัตร และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ส่วนกรณีของเจ้าพนักงานอื่น ๆ นั้นหากได้กระทำหรือได้ร่วมกระทำความผิดด้วยแล้วก็ย่อมจะต้องรับผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในฐานะเป็นตัวการหรือเป็นผู้สนับสนุนอยู่แล้ว

(๕) การกำหนดบทเฉพาะกาลโดยกำหนดระยะเวลาในการไม่นำบทบัญญัติมาตรา ๕ วรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๑๘) ด้วยเหตุที่พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนและได้กำหนดบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนไว้หลายประเภท แต่เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งทำให้ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปีและผู้มี

สัญชาติไทยซึ่งเคยได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน จะต้องดำเนินการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนทุกคน การกำหนดระยะเวลาในการไม่นำบทบัญญัติมาตรา ๕ วรคหนึ่ง มาใช้บังคับชั่วคราวกับบุคคลบางประเภทก็เพื่อรองรับกรณีที่ต้องมีการดำเนินการยื่นคำขอมีบัตรของผู้มีสัญชาติไทยโดยมิให้มีการต้องมาดำเนินการพร้อมกันทุกคนอันจะทำให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จึงมีมติยืนยันร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) แล้ว

๔. ข้อสังเกตของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑)

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว เห็นควรจัดให้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างฯ ดังกล่าวฯ แม้ว่าหลักการของร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จะมีสาระสำคัญที่ประสงค์จะให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อประโยชน์ในการใช้แสดงตน และเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรในการเข้ารับบริการสาธารณะของรัฐ แต่การที่ได้กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่แรกเกิดอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติและไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ในบางกรณี อาทิเช่น ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗ ที่กำหนดให้ผู้ถือบัตรจะต้องมีบัตรอยู่ในความครอบครองตลอดเวลา เพราะในกรณีที่เจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจและผู้ถือบัตรไม่อาจแสดงบัตรได้ ย่อมได้รับโทษปรับตามที่กฎหมายกำหนด และแม้ว่าผู้มีสัญชาติไทยจะมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่แรกเกิดก็ตาม ซึ่งในทางปฏิบัติจริงสำหรับผู้ซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปีนั้นย่อมเป็นไปได้ยากที่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งรับดูแลผู้นั้นจะยินยอมให้เป็นผู้ถือบัตรเอง เนื่องจากยังไม่มีวุฒิภาวะที่เพียงพอ และการที่จะกำหนดให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งรับดูแลผู้นั้นเป็นผู้ถือบัตรแทนก็ไม่อาจเป็นไปได้ เนื่องจากมิได้อยู่ร่วมกันตลอดเวลา และแม้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จะได้แก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้มีการกำหนดโทษเฉพาะกรณีของผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีซึ่งไม่สามารถแสดงบัตรได้เท่านั้นก็ตาม แต่การกำหนดดังกล่าวก็ยังไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตรวจสอบการถือบัตรของผู้มีบัตรประจำตัวประชาชน นอกจากนั้น เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ในครั้งนี้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติต่าง ๆ อีกหลายมาตราเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว รวมทั้งให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ปัจจุบัน โดยยังคงเหลือมาตราที่ได้มีการแก้ไขอีกจำนวนหนึ่งซึ่งบางมาตรามิได้ใช้บังคับอีกต่อไปแล้ว เนื่องจากเป็นบทเฉพาะกาลในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชนครั้งก่อน ซึ่งอาจทำให้เกิดความสับสนในการใช้บังคับกฎหมายได้ สมควรที่จะได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ทั้งฉบับ เพื่อจัดโครงสร้างของกฎหมายเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบันต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๐

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ กับร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑)

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
	ร่าง พระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย บัตรประจำตัวประชาชน มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”	

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๕ ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ และมีชื่อในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นตามกฎหมายกระทรวงตามวรรคสอง ซึ่งมีบัตรประจำตัวตามกฎหมายอื่นให้ใช้บัตรประจำตัวนั้นแทนได้ ผู้ซึ่งมีอายุเกินเจ็ดสิบปีและผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นตามกฎหมายกระทรวงตามวรรคสอง จะขอมีบัตรก็ได้ มาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่อายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์ (๑) วันที่อายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์	มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ และมาตรา ๖ ตริ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๕ ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีบัตรตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับพระบรมวงศานุวงศ์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ดังต่อไปนี้ (๑) หนึ่งปีนับแต่วันเกิด สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด	เพื่อให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิด และกำหนดให้ยกเว้นการมีบัตรเฉพาะพระบรมวงศานุวงศ์ รวมทั้งตัดเงื่อนไขการมีชื่อในทะเบียนบ้านออกเนื่องจากเป็นเพียงวิธีการพิสูจน์ความเป็นผู้มีสัญชาติไทย และการกำหนดเงื่อนไขอันจะเป็นผลให้ผู้มีสัญชาติไทยไม่อาจมีบัตรได้ย่อมไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตร เพื่ออำนวยความสะดวกและไม่เป็นการสร้างภาระให้แก่บุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอให้แก่ผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด และเพื่อให้สอดคล้องกับการตัดเงื่อนไขการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและการยกเว้นการมีบัตรของผู้มีสัญชาติไทยบางจำพวกออกไปแล้ว

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
(๒) วันที่ได้สัญชาติไทยหรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ได้สัญชาติไทย (๓) วันที่นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร (๔) วันที่พ้นสภาพจากการได้รับการยกเว้น มาตรา ๖ ทวิ บัตรมีอายุใช้ได้หกปี การนับอายุบัตรตามวรรคหนึ่งให้นับตั้งแต่วันออกบัตรไปจนครบหกปีบริบูรณ์ แต่หากวันที่บัตรมีอายุหกปีบริบูรณ์ไม่ตรงกับวันครบรอบวันเกิดของผู้ถือบัตร ให้นับระยะเวลาต่อไปจนถึงวันครบรอบวันเกิดของผู้ถือบัตรในปีนั้นหรือปีถัดไป แล้วแต่กรณี เป็นวันบัตรหมดอายุ บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ให้ใช้ต่อไปได้ตลอดชีวิต มาตรา ๖ ตรี เมื่อบัตรหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ”	(๒) หกสิบวันนับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ มาตรา ๖ ทวิ บัตรให้ใช้ได้นับแต่วันออกบัตรและมีอายุสิบปีนับแต่วันเกิดของผู้ถือบัตรที่ถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปี ให้ใช้บัตรนั้นต่อไปได้ตลอดชีวิต มาตรา ๖ ตรี ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ”	เพื่อย้ายอายุของบัตรประจำตัวประชาชน แก้ไขถ้อยคำเพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๖ เบญจ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายกำหนดเวลาตามมาตรา ๖ มาตรา ๖ ตรี หรือมาตรา ๖ จัตวา ในท้องที่ใด รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาขยายกำหนดเวลาได้เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี	มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๖ เบญจ ในกรณีที่มีเหตุสมควร รัฐมนตรีจะขยายกำหนดเวลาตามมาตรา ๖ มาตรา ๖ ตรี หรือมาตรา ๖ จัตวา สำหรับท้องที่ใดหรือนุคคลใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา” มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ ฉ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ “มาตรา ๖ ฉ การขอมีบัตรตามมาตรา ๖ การขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี และการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ของผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือนุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้นั้นที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง” มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน	แก้ไขเงื่อนไขในการใช้ดุลพินิจของรัฐมนตรีในการขยายกำหนดเวลาการดำเนินการตามกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยรวดเร็ว รวมทั้งกำหนดให้มีการขยายกำหนดเวลาสำหรับบุคคลบางประเภทที่ไม่อาจยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดด้วย กำหนดให้บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ซึ่งรับดูแลผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีเป็นผู้มีหน้าที่ในการยื่นคำขอแทนเพื่อประโยชน์แก่บุคคลดังกล่าว และกำหนดให้ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีมีสิทธิที่จะยื่นคำขอด้วยตนเองเพื่อเป็นการรับรองสิทธิของบุคคลดังกล่าวด้วย

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๗ ขนาด สี และลักษณะของบัตร ตลอดจนรายการในบัตร และรายละเอียดของรายการในบัตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ในบัตรอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้ (๑) ชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน รูปถ่ายและเลขประจำตัวของผู้ถือบัตร และจะมีรายการศาสนา หรือนิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนาซึ่งผู้ถือบัตรนับถืออยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ (๒) ลายมือชื่อหรือตราลายมือชื่อ และตราประจำตำแหน่งของเจ้าพนักงานออกบัตร และวันออกบัตร	“(๑) ชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน รูปถ่ายและเลขประจำตัวของผู้ถือบัตร” มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ “มาตรา ๗/๑ บัตรนอกจากจะมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แล้ว จะมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรด้วยก็ได้ แต่ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำดังกล่าว ต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลนั้นได้ เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้นเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร”	เพื่อให้รายการในบัตรประจำตัวประชาชน ไม่ปรากฏรายละเอียดของรายการศาสนา นิกายของศาสนา และลัทธินิยมในทางศาสนาออก เนื่องจากความเชื่อในทางศาสนาเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลและเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับบัตรประจำตัวประชาชนในปัจจุบันที่มีแถบแม่เหล็กเพื่อเก็บข้อมูลและรองรับกรณีของบัตรประจำตัวประชาชนแบบขอเนกประสงค์ (smart card) ที่จะนำมาใช้ต่อไปในอนาคต และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลที่อยู่ในหน่วยความจำดังกล่าว

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๘ การขอมีบัตร การขอบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตร การออกใบรับ และการออกใบแทนใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอ และเห็นว่าคำขอนั้นมีรายการถูกต้องครบถ้วนและผู้ขอได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถ่ายรูปผู้ขอและออกใบรับให้แก่ผู้ขอ ในกรณีใบรับหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้ออกใบแทนใบรับให้แก่ผู้ขอ ใบรับหรือใบแทนใบรับให้ใช้ได้เสมือนบัตร ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับ ในการใช้ใบรับหรือใบแทนใบรับ ให้ใช้ร่วมกับบัตรเดิม เว้นแต่ในกรณีขอมีบัตรเป็นครั้งแรก บัตรหายหรือถูกทำลายทั้งหมด	มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๘ การขอมีบัตร การขอมีบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตร และการออกใบรับและการออกใบแทนใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรให้ผู้ยื่นคำขอได้ในวันเดียวกัน ให้ออกใบรับแก่ผู้ยื่นคำขอ ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้นให้ใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับหรือใบแทนใบรับ และการใช้ใบรับหรือใบแทนใบรับให้ใช้ร่วมกับบัตรเดิม เว้นแต่เป็นกรณีการขอมีบัตรครั้งแรกหรือบัตรหายหรือถูกทำลายทั้งหมด” มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน	กำหนดรองรับสถานะของใบรับให้สามารถใช้ได้เสมือนบัตรในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรให้แก่ผู้ยื่นคำขอได้ภายในวันเดียวกัน และกำหนดวิธีการใช้ใบรับให้ชัดเจน

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๑๐ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจหลักฐาน หรือคัดสำเนารายการเกี่ยวกับบัตรได้ที่สำนักงานทะเบียน บัตรประจำตัวประชาชน ที่ว่าการอำเภอหรือเขต หรือ ที่ว่าการกิ่งอำเภอ ในเวลาราชการก็ได้ และจะขอให้พนักงาน เจ้าหน้าที่คัดและรับรองสำเนาด้วยก็ได้ มาตรา ๑๑ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตร ตามมาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ผู้ใดไม่มีบัตร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรใหม่ ตามมาตรา ๖ ตรี วรคหนึ่ง หรือการขอมีบัตรใหม่ หรือ ขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา วรคหนึ่ง ผู้ถือบัตร ผู้ใดไม่มีบัตรใหม่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท	“มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๗/๑ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจหลักฐาน รายการหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับบัตร และจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรอง สำเนาด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ กำหนดในกฎกระทรวง” มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๑ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตร ตามมาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทนตาม มาตรา ๖ ฉ แล้วแต่กรณี ไม่ยื่นขอมีบัตร ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินห้าร้อยบาท เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรใหม่ตาม มาตรา ๖ ตรี วรคหนึ่ง หรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยน บัตรตามมาตรา ๖ จัตวา วรคหนึ่ง ผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่ สิบห้าปีขึ้นไปหรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทนตาม มาตรา ๖ ฉ แล้วแต่กรณี ไม่ยื่นขอมีบัตรใหม่ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท ในกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากผู้ซึ่งต้องมี บัตรหรือผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปีได้ยื่นคำขอด้วยตนเอง แล้ว ให้บุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทนตามมาตรา ๖ ฉ ไม่ต้อง รับโทษ”	เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลของ ผู้ถือบัตร กำหนดโทษสำหรับบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทน ผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีไม่ดำเนินการยื่นคำขอเกี่ยวกับบัตร ประจำตัวประชาชนภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้ สอดคล้องกับการกำหนดหน้าที่ให้แก่บุคคลดังกล่าว และ กำหนดดยกเว้นโทษให้แก่บุคคลนั้น หากผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบ ห้าปีได้ยื่นคำขอมีบัตรด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการบรรลู่ วัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตร ประจำตัวประชาชนแล้ว

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๑๓ ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยผู้ใด (๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือ ปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท	มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒ แห่ง พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งถูก ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ “มาตรา ๑๒ ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลที่บ้านพักไว้ใน หน่วยความจำตามมาตรา ๗/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่ บนบัตรตามมาตรา ๗ โดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าของ ข้อมูล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่ง แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตาม มาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงาน ของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่” มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๓ ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยผู้ใด (๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบ ปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท	กำหนดอัตราโทษสำหรับผู้เปิดเผยข้อมูลที่ บันทึกในหน่วยความจำโดยไม่ได้รับความยินยอมจาก เจ้าของข้อมูล หรือมิใช่เป็นการเปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือตามคำสั่งศาล หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ของหน่วยงานของรัฐ แก้ไขอัตราโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๑๔ ผู้ใด (๑) แจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในการขอมีบัตรตามมาตรา ๕ วรคส หรือมาตรา ๖ หรือการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตร หรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (๒) ปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (๓) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๓) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๓) แต่กระหนเดียว ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) เป็นเจ้าพนักงาน ไม่ว่าจะมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาท ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) เป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสามแสนบาท	มาตรา ๑๔ ผู้ใด (๑) ยื่นคำขอมีบัตรโดยมิได้มีสัญชาติไทย ด้วยการแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (๒) แจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการขอมีบัตรตามมาตรา ๖ หรือการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตร หรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา อันมิใช่เป็นกรณีตาม (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (๓) ปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (๔) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๔) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี แต่กระหนเดียว ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) เป็นเจ้าพนักงานออกบัตร เจ้าพนักงานตรวจบัตร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท	กำหนดอัตราโทษให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด และแก้ไขตัวเจ้าพนักงานที่กระทำความผิดหรือเป็นผู้ใช้หรือสนับสนุนซึ่งต้องรับโทษหนักขึ้นจะต้องเป็นเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๑๗ ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่อาจแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท	มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๗ ผู้ถือบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปผู้ใดไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท” มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน มาตรา ๑๕ บรรดาคำขอที่ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๖ บรรดาบัตร ใบรับ และใบแทนใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุตามที่ระบุไว้ในบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้น	เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่ผู้ซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบห้าปียังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเก็บรักษาบัตรประจำตัวประชาชนไว้กับตัวได้ จึงไม่ควรกำหนดให้เป็นความผิด

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
	มาตรา ๑๗ ผู้ใดไม่ต้องมีบัตรหรือได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้อื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีจำเป็นรัฐมนตรีจะขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปอีกก็ได้ โดยให้คำนึงถึงจำนวนของผู้จะต้องยื่นคำขอมีบัตร มาตรา ๑๘ ในวาระเริ่มแรกแต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับกับบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่ตัดสิทธิบุคคลเหล่านั้นที่จะขอมีบัตร มาตรา ๑๙ ให้บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคงใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นายกรัฐมนตรี	

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖	ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
	อัตราค่าธรรมเนียม (๑) การออกบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัดว่า ฉบับละ ๕๐๐ บาท (๒) การออกใบแทนใบรับ ฉบับละ ๑๐๐ บาท (๓) การขอคัดและรับรองสำเนาข้อมูลเกี่ยวกับบัตร ฉบับละ ๕๐ บาท	